

VŠET LIBEREC

Fakulta strojí

Obr 75 - 07 - 8

Strojnická technologie

zaměří

Občasná a ústavní

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno autora: DOKAY Ladislav

Vedoucí práce: Ing. Janoušek S A Z D A, ČSo. VŠET Liberec

Konzultant: Ing. Vladimír G A B R I E L

Ing. Zdeněk S R H A VŮM Šumperk

Ročník práce a příloh

Počet stran 82

Počet příloh
a tabulek ..... 1 a 20

Počet obrázků 12

Počet výkresů .....

Počet materiálů
nebo jiných příloh ....

BT: 621.9

DATEM: 7. 5. 1976

Vysoká škola: Strojní a textilní

Katedra: Strojní a textilní

Fakulta: Strojní

Školní rok: 1975/76

DIPLOMOVÝ ÚKOL

pro Poděleva E o b a y e

obor strojírenská technologie

Protože jste splnil požadavky učebního plánu, zadává Vám vedoucí katedry ve smyslu směrnice ministerstva školství o státních závěrečných zkouškách tento diplomový úkol:

Název tématu: Řezivost vřivojových vrstev vláknitých karbidů

Pokyny pro vypracování:

- 1) Řezivost vláknitých karbidů a nové směry ve vyřezávání řezivostí.
- 2) Metodika zkoušek řezivosti a jejího problematika.
- 3) Teoretiky řezivosti vybraných druhů SV vyvinutých ve VÚV Šumperk.
- 4) Vyhodnocení zkoušek.
- 5) Závěr

Autorské právo se řídí směrnicemi MŠV, resp. 115/53
a) 115/53 (1975) a j) 115/53 (1975) ze dne
18. června 1975 a j) 115/53 (1975) ze dne
31. 8. 1975 (1975) a j) 115/53 (1975) ze dne

VYSOKÁ ŠKOLA STROJNÍ A TEXTILNÍ
Ústřední knihovna
LIBEREC 1, STUDENTSKÁ 5
PSČ 461 17

Rozsah grafických laboratorních prací: výkresy a obrázky podle potřeby

Rozsah průvodní zprávy: 50 + 50 stran

Seznam odborné literatury:

Dlouhý a kol.: Ulinuté karbidy pro obrábění. ČVUT, Praha 1964

Schumann, R.: Vývoj ulinutých karbidů a destiček s tvrdými povlaky. Sborník konference "Rezné nástroje" ČVUT Praha 1971

Diblák, J.: Vývoj nových typů vysoce rychlostních břitových destiček v n. p. Ernest Šumperk. Sborník semináře "Nové druhy výkonných nástrojů s SK", Děčín 1973

Gabriel, V.: Návrh novy metody zkoušek řezivosti. Vydavatelství VŠM 1974

Firemní literatura Ernest, Seco, Coromant

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jaroslav Drazký, JSc.

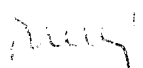
Konsultanti: Ing. Vladimír Gabriel

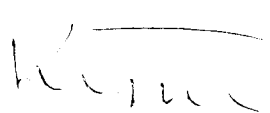
Ing. Zdeněk Uhlář VÚKI Šumperk

Datum zahájení diplomové práce: 15. října 1975

Datum odevzdání diplomové práce: 28. května 1976

Uloženo
do knihovny

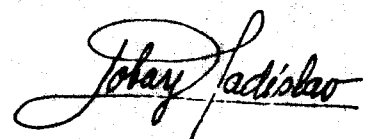

Prof. Ing. Jaroslav Drazký, JSc.
Vedoucí katedry

Doc. Ing. Oldřich Krejčík, JSc.
Děkan

v Liberci dne 9. října 1975

"Místopřísežně prohlašuji, že jsem diplomovou práci
vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury.

V Liberci dne 25.5.1976

A handwritten signature in cursive script, reading "Jolay Ladislav". The signature is written in dark ink and is positioned above the printed text "vlastnoruční podpis".

vlastnoruční podpis"

OBRAH

	str.
ÚVOD	1
1. Vlastnosti a vývoj slitných karbidů	4
1.1. Slitné karbidy jako nástrojový materiál	4
1.2. Vývoj a stav slitných karbidů	5
1.3. Rozvoj slitných karbidů	7
1.4. Ekonomický význam destiček se slitného karbidu	8
1.5. Břítové destičky se SK a tvrdými povlaky	9
1.5.1. Hlavní vlastnosti destiček s povlakem TiC a TiN.	12
1.5.2. Požadavek vysoké tepelné odolnosti proti opo- třežení se vysokých teplot	14
1.5.3. Hlavní vlastnosti zahradních břítových destič- ek se SK a tvrdými povlaky	15
1.5.4. Povlakové břítové destičky vyráběné různými za- hradními výrobci	19
1.5.5. Slitné karbidy s povlaky na bázi titanu	21
2. Boridování destiček se slitného karbidu	23
2.1. Princip difuze a předpoklady pro realizaci	23
2.2. Boridování SK (destičky typu H1, H10)	23
2.3. Ověřovací zkoušky boridování SK destiček H1 a H10 v nárypa s aktivátory	26
2.4. Mechanické vlastnosti boridovaných destiček ...	27
2.5. Závěr	27
3. Podstata opotřeby nástrojů	28
3.1. Opotřeba nástrojů	28
3.2. Opotřeba při nižších teplotách rychlostech	28
3.3. Opotřeba břetu	28
3.4. Opotřeba čela	28
3.5. Způsoby měření opotřeby	29
4. Účinnost SK a nové směry ve zvyšování účinnosti	34
4.1. Principy účinnosti nástrojů	34
4.2. Účinnost nástroje	34
4.3. Nové směry ve zvyšování účinnosti	35
5. Metodika zkoušek účinnosti a jejich problemati- ka	36
5.1. Dlouhodobé zkoušky	37

	str.
5.2. Krátkodobé zkoušky	39
5.3. Problematika zkoušek fesivosti a fesivost	40
5.4. Vyhodnocování	42
6. Vjaha ve VHM v Šangai	43
6.1. Vjaha fesivých vlastností vývojových druhů SK P10 a P20 pro M3 stroje a jejich výsledky	45
6.2. Nové typy na bázi WC - TiO - TaC (M3) + Co a vy- soku účinnosti pro M3 stroje a nástroje .	45
6.2.1. Experimentální část	47
6.2.2. Systematika zkoušek a zhodnocení výsledků	48
7. Praktické zkoušky prováděné na VŠT v Liberci ..	50
7.1. Zkoušky fesivosti nových druhů SK typu S10 a S20	50
7.1.1. Všeobecné informace	50
7.1.2. Nástroj	51
7.1.3. Ochráněcí struj	52
7.1.4. Úprava chráněcí a fesivost	52
7.1.5. Ochráněcí materiál	53
7.2. Zkoušky částic typu S10	55
7.2.1. Všeobecné	55
7.2.2. Fesivost	56
7.2.3. Nesférické hodnoty opotřebení	56
7.2.4. Výsledky zkoušek a zhodnocení	71
7.3. Zkoušky částic typu S20	73
7.3.1. Všeobecné	73
7.3.2. Fesivost	73
7.3.3. Výsledky zkoušek a zhodnocení	75
7.4. Zkoušky fesivosti břitových částic ček se slinutého karbidu	75
7.4.1. Všeobecné informace	75
7.4.2. Nástroj	74
7.4.3. Ochráněcí struj	75
7.4.4. Úprava chráněcí a fesivost	75
7.4.5. Ochráněcí materiál	76
7.5. Zkoušky fesivosti částic typu H1 a H10	76
7.5.1. Všeobecné	76
7.5.2. Fesivost	77

7.9.5. **Výsledky sledení a zhodnocení** .....

str.

79

8. **Súhrn** .....

82

9. **Záver** .....

Spomeni poveljstva središča v Ljubljani.

G...	...poveljstvo	/m/m/
F...	...teglota	/g/
J...	...delovniški svet	/j/m/m/
V...	...svetovni odbor	/p/m/m/
F...	...svetovni svet	/m/m/
D ₁ ...	...konstituta	
D ₂ ...	...konstituta	
M...	...merilni sistemski stroje	
V...	...svetovni	/m/m/m/
S...	...postav	/m/m/m/
S...	...klozura lista	/m/
SK...	...skrajni seznam	
T ₁ ...	...skrajni seznam delovnih del	/o/
L ₁ ...	...skrajni seznam delovnih delov	/o/
L ₂ ...	...skrajni seznam delovnih delov	/o/
X ₁ ...	...skrajni seznam delovnih delov	/o/
L ₃ ...	...skrajni seznam delovnih delov	/o/
L ₄ ...	...skrajni seznam delovnih delov	/m/

Ú V O D

I v současném období je obrábění neoddelitelnou složkou strojírenské technologie. Na celkové výrobní strukturu se podílí obrábění asi 40%. V důsledku velké rozvoje ostatních výrobních metod (lisování, přesné lití, tváření ....) má klesnout podíl obrábění do r.1980 asi o 5 - 10 %. Tato porovnávací je nutně považovat za relativní, protože a s růstem objemu strojírenské výroby bude stoupat i objem výroby součástí spáncových strojů, a když tento růst bude pomalější, nežli u ostatních výrobních metod. Obrábění proto zůstane i nadále rozhodujícím činitelem technologického strojírenství a jakákoliv zlepšení bude mít dalekosáhlý technický i ekonomický význam.

Hlavním podnětem rozvoje a pokroku v příštích letech je pronikavé zvyšování produktivity práce. Na růstu produktivity práce se rozvíjí důležitou podílejí moderní plně automatizované a programově řízené obráběcí stroje a nové tvárné materiály. Nové tvárné materiály i rozvoj obráběcích strojů dávají předpoklad jejich ekonomického využití. Jedná se o použití optimálních pracovních podmínek.

Při plánování výzkumných a vývojových prací se vychází z předpokladů s potřebou nejbližšího období, které jsou u nás formulovány ukazateli pětiletých plánů. Konkrétní témata i způsoby řešení jsou zpracovány na základě zkušeností a znalostí odborníků. To proto, že rozvoj všech oblastí společenských, průmyslových, vědeckých je tak rychlý, že ani světové velmoci s obrovskou kapacitou lidí i finančních a materiálových zdrojů nestačí pokrýt celou oblast výzkumu. Proto je nutné se zaměřovat pouze na směry, druhy úkolů, které mají dlouhodobé a trvalé perspektivy a tím dávají zárukou nejvyššího ekonomického efektu a návratnosti vynaložených prostředků.